

Yhteenveto Oulun pohjavesialueiden muutosehdotuksista saaduista lausunnoista ja mielipiteistä sekä vastineet niille

LAUSUNTO TAI MIELIPIIDE	VASTINE (ELY-keskus)
<p>Yksityinen henkilö: Allekirjoittanut haluaa esittää mielipiteenään, että Oulun pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset raportissa esitetty Hiidenvaara 11084010 –pohjavesialue poistetaan pohjavesialueiden luettelosta.</p> <p>Perusteluna vuoden 1998 maa-ainesten ottamissuunnitelma sekä vuosien 2012 ja 2018 selvitykset maaperämuodostuman maa-ainesten laadusta.</p> <p>Hiidenvaara on poistettu pohjavesialueiden luettelosta vuonna 2006. Mielestäni nykyinen rajaus, jossa Hiidenvaara ei ole pohjavesialuetta, on olemassa olevien maaperätietojen perusteella oikea.</p> <p>Liitteenä mielipiteessä alueelle tehtyjä maaperätutkimuksia.</p>	<p>Nykyinen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on vuonna 1994 tehnyt maaperätutkimuksia Hiidenvaaran alueella. Auger-kairauksia on tehty 10 eri pisteessä, joissa hiekan paksuus vaihteli 3 - 9,5 metriin, mikä täyttää lain edellyttämät vaatimukset pohjavesialueesta. Pohjavesialuetta ei poisteta pohjavesialueiden luettelosta.</p>
<p>Oulun kaupunki, Yhdyskuntalautakunta: Yleis- ja asemakaavoissa pohjavesialueet esitetään aina valmistelun aikana voimassa olevin tiedoin. Pohjavesialueiden muutokset pystytään ajantasaistamaan kaavoihin vain kaavaprosessin kautta. Jotta viranomaiset ja kuntalaiset saisivat pohjavesialueista ajantasaista tietoa, tarvitaan sähköisiä palveluita. Oulussa sellainen on karttatie-palvelu Oulun kaupungin verkkosivuilla www.ouka.fi. Oulun kaupunki esittääkin, että muuttuneet pohjavesialuetiedot tulevat mahdollisimman nopeasti saataville myös avoimeen datapalveluun.</p>	<p>Pohjavesialueiden osalta Suomen Ympäristökeskus (SYKE) vastaa ELY-keskusten tuottaman tiedon päivityksestä avoimeen tietokantaan. Päivitykset tehdään puolivuositain, keväällä ja syksyllä.</p>
<p>Oulun seudun ympäristötoimi –liikelaitoksen johtokunta: Ympäristötoimi toteaa, että aikaisemmin Hiidenvaaran (11084010) III-luokan pohjavesialue on poistettu 29.9.2005 pohjavesiluokitukselta. Uuden luokituksen perusteella pohjavesialue on nostettu luokkaan 1. Nyt luokitellulle pohjavesialueelle on vuonna 2013 myönnetty kaksi maa-aineslupaa, joissa otto ulottuu pohjaveden pinnan alle. Lisäksi alueelle on myönnetty kaksi maa-aineslupaa vuonna 2008 ja näille jatkoluvat vuonna 2018. Kyseisissä luvissa ottoalue ulottuu osittain pohjavesialueelle. Pohjavesialueella sijaitsee lisäksi ylijäämäbetonin murskausalue (Ympäristölupa 21.4.2004 § 56 ja muutos pohjavesialueen tarkkailuvollisuudesta luopumisesta 20.5.2009 § 67).</p> <p>Ympäristötoimi tulee ottamaan toiminnassaan huomioon Oulun pohjavesialueiden uudet rajaus- ja luokitusmuutokset.</p>	<p>ELY-keskuksen käsityksen mukaan pohjavedenpinnan alainen maa-aineksen otto tapahtuu rajatun alueen luoteispuolella. Lähtökohtaisesti maa-aineksen otto pohjavesialueelta ei ole kiellettyä, kunhan siitä ei aiheudu pohjaveden pilaantumista tai muuttumista tai MAL:n vastaisia seurauksia.</p>
<p>Finavia Oy: Ei lausuttavaa.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Oulun Vesi liikelaitos: Onkamoselkä-Hietakangas (11084003) 1-luokan pohjavesialueen rajausta on muutettu siten, että pohjavesialue on yhdistetty yhdeksi yhtenäiseksi</p>	

<p>kokonaisuudeksi. Lisäksi pohjavesialueita on laajennettu. Oulun Vesi pitää tehtyjä muutoksia perusteltuina.</p> <p>Haapakangas (11084011) 1-luokan pohjavesialueen rajaa on muutettu. Lisäksi pohjavesialueelle on nyt esitetty varsinaisen muodostumisalueen raja. Oulun Veden näkemyksen mukaan tehty muutos on oikea.</p> <p>Jolosharjun (11255002) pohjavesialue on esitetty 2E-luokan pohjavesialueeksi. Pohjavesialueen rajausta on muutettu alueen kaakkoispäässä. Pohjavesialueella sijaitsee Oulun Veden vedenottamo, joka on nykyisellään varavedenottamona. Vedenottamalla on mahdollista varmistaa Kiimingin vedenhankintaa. Luvan mukainen vedenottomäärä on 700 m³/d.</p> <p>Hydrologisessa kuvauksessa on todettu Jolosharjun alueen pohjavesilampien happamoitumisen olevan seurausta kallioperän sisältämistä rikki- ja magneettikiisun esiintymisestä ja aiheuttamasta happamoitumisesta pohjavesialueella. Jolosharjulla Kurkiselän ja Kurkisuon alueella, Jolosharjun pohjavesialueesta luoteeseen, on havaittu pohjavesilampien veden olevan voimakkaasti happamoitunutta ja metallipitoista. Kuitenkaan Jolosharjun itäpuolella, Jolosharjun pohjavesialueella, ei happamoitumista ole havaittu (Isola 2011).</p> <p>Oulun Veden näkemyksen mukaan Jolosharjun pohjavesialue on syytä säilyttää 1-luokassa, koska pohjavesialueella on vedenottamo, joka on tällä hetkellä varavedenottamona. Ottamo on tarkoitus saneerata vuonna 2020 ja ottaa jälleen jatkuvatoimiseen käyttöön. Oulun Vedellä ei ole tiedossa, mitkä alueella olevat pintavesi- ja maavesiekosysteemit ovat riippuvaisia pohjavedestä. Jolosharjun lounais- ja eteläpuolella on Natura-alue (Kiimingin lettoalue, F11101201, SCI). Natura-alue ulottuu osin Jolosharjun pohjavesialueen puolelle saakka. Jolosharjun länsipäässä, osin pohjavesialueella, on Hemmin ja Mirjan luonnonsuojelualue (YSA231228). Jolosharjun kaakkoispään rajaamiseen pohjavesialueen ulkopuolelle ei ole huomauttamista.</p> <p>Kyrönriemen (11972004) 1-luokan pohjavesialueen rajaa ja muodostumisalueen rajaa on päivitetty. Oulun Vesi pitää muutosta perusteltuna.</p> <p>Pitämökankaan (11973007) 1-luokan pohjavesialueen raja on päivitetty. Lisäksi pohjavesialueelle on määritetty nyt myös muodostumisalueen raja. Muutokset ovat perusteltuja.</p> <p>Isokangas nimisiä pohjavesialueita on Oulun kaupungin alueella kaksi. Isokangas (11564052) pohjavesialueella on Sanginjoen Vesiosuuskunnan vedenottamo. Ylikiimingin harjujaksolla sijaitsevalla Isokangas (11973003) pohjavesialueella sijaitsee Oulun Veden vedenottamo. Oulun Veden näkemyksen mukaan toisen pohjavesialueen nimi tulisi muuttaa sekaannuksen välttämiseksi. Oulun Vesi esittää, että Ylikiimingin harjujaksolla olevan pohjavesialueen nimen voisi muuttaa Kivikkoharjuksi.</p> <p>Pohjavesialuerajausten liiteaineistossa on esitetty pohjavesialueittain kuvauksen yhteydessä arvio muodostuvan veden kokonaismäärästä. Pohjavesialueilla, joissa on vedenottoa, on vesilaitoksen kokemuksen perusteella pääsääntöisesti vain pieni osa muodostuvasta vesimäärästä mahdollista hyödyntää</p>	<p>ELY-keskus merkitsee Oulun Vesi liikelaitoksen kannanotot tiedoksi.</p> <p>Oulun Veden esittämä tarkennus huomioidaan, kun hydrogeologisia kuvauksia tarkistetaan ja päivitetään.</p> <p>Oulun Veden saneeraussuunnitelmat otetaan huomioon ja Jolosharjun pohjavesialueen luokitus säilytetään 1-luokassa, lisäksi alue saa E-merkinnän.</p> <p>E-luokituksen perusteena on Jolosharjun pohjavedenottamon lähellä sijaitseva lähde. Lähde on luonnontilainen ja hyvin virtaava. Lähteessä ja lähteen ympäristössä on paljon pohjavesivaikutteista kasvillisuutta, josta osa uhanalaisuusluokituksessa silmällä pidettävää tai vaarantunutta. Luokitukseen vaikuttaa lisäksi Natura-alue (Kiimingin lettoalue sekä Murtoinsaarten yksityinen luonnonsuojelualue (lehtoalue).</p> <p>Pohjavesialueiden erottaminen toisistaan perustuu pohjavesialue-tunnukseen eli numerosarjaan sekaannuksen välttämiseksi. Saman kunnan alueella ja myöskin saman ELY-keskuksen alueella voi olla useita samannimisiä pohjavesialueita. Numerosarjassa nro 11 ilmaisee läänin numeron, kolme seuraavaa numeron kunnan numeron ja viimeiset 2-3 numeroa pohjavesialueen järjestysnumeron. Samalle numerolle ei taltioita uutta pohjavesialuetta. Jos tunnuksen loppuosassa on esim. nro</p>
--	---

<p>talousvesikäyttöön. Hydrologisessa kuvauksessa olisi hyvä tuoda esiin, että pohjavesialueilla käytännössä hyödynnettävissä oleva vesimäärä on yleensä huomattavasti laskennallista muodostuvaa vesimäärää pienempi. Lisäksi on syytä esittää, että pääosassa pohjavesialueita hyödyntämistä rajoittaa veden laatu.</p>	<p>052, niin se tarkoittaa, että ko. alue ulottuu naapurikunnan puolelle.</p> <p>Valtakunnallinen käytäntö on, että POVET-kortissa kuvataan arvioitu muodostuvan pohjaveden määrä. Oulun Veden esittämä tarkennus huomioidaan, kun hydrogeologisia kuvauksia tarkistetaan ja päivitetään.</p>
---	---